

2. П'ятнадцяті Пироговські

ПРОСТОРІ фойє і зали обласного музично-драматичного театру заповнили досвідчені лікарі, поважні шестикурсники, «зелене» покоління Вінницького медичного. Скрізь панує пошвавлення, очікування чогось важливого. В глибині святково прибраної сцени великий портрет М. І. Пирогова. 12 година. Під оплески присутніх місця в президії займають вчені, представники обласних та республіканських медичних товариств, керівники облздоровідділів, районних лікарень республіки, представники партійних, радянських та громадських організацій.

За дорученням Пироговської комісії АМН СРСР урочисте засідання відкрив вступним словом віце-президент АМН СРСР академік В. В. Кованов. Він відзначив, що вибір Вінниці для проведення XV Пироговських читань не випадковий, — адже тут творив корифей і патріарх вітчизняної хірургії. Зокрема, саме тут ним були сформовані основні постулати військово-польової хірургії. І приємно, що нащадки великого хірурга свято зберігають все, що пов'язане з його ім'ям.

Цьогорічні читання присвячені важливому питанню—взаємовідносинам лікаря й хворого. У своїх працях М. І. Пирогов розглядав це питання в різних аспектах, надаючи йому важливого значення. Саме цим зумовлена тематика читань.

На адресу учасників читань надійшли вітальні телеграми від Міністра охорони здоров'я СРСР Б. В. Петровського і Міністра охорони здоров'я УРСР П. Л. Шупика. Текст телеграм зачитав ректор інституту доцент М. П. Рудюк.

З захоплюючою доповіддю: «Лікарська деонтологія в працях і діяльності М. І. Пирогова і

сучасність» виступив голова Московського хірургічного товариства, заслужений діяч науки РРФСР, завідувачий кафедрою хірургії ІІ Московського медичного інституту ім. І. М. Сеченова, професор А. В. Гуляєв.

Він, насамперед, чітко визначив поняття «деонтологія», як невід'ємну складову частину лікарської етики, вчення про правила поведінки лікаря. М. І. Пирогов спеціально деонтологією не займався, але його твори містять у собі численні зразки поведінки і тактики лікаря, його стосунків з хворим. Сама особа лікаря: його зовнішність, поведінка, інтелект відіграють величезну роль, формуючи певне ставлення хворого до лікаря, і тут не повинно бути дрібниць, усе повинно бути підпорядковане інтересам хворого.

Великого значення М. І. Пирогов надавав критичному аналізу своєї діяльності і вимагав від інших не соромитись своїх помилок, а відкрито їх визнавати, дошукуватись причин, що призвели до помилок. «На помилках ми вчимося, — говорив великий хірург, — хоча бажано було б їх уникати».

Досить складні ситуації виникають, коли лікарю необхідно інформувати хворого про перебіг його захворювання, важкість, необхідність і серйозність операційного втручання. Слід розрізняти відвертість і певне відхилення від істини. Чим більше важкий стан хворого, тим більше відхилення від істини виправдане, і навпаки. Головне — не внести тривогу і відчай в душу хворого. Відвертість до цинізму, до жорстокості не повинна мати місця, бо суперечить гуманізму. Водночас, напускна зверхність, невинуватий оптимізм типу «все дрібниці» також небезпечні; навпаки, підкреслення сер-

йозності становища без паніки, а з обіцянкою благополучного завершення при дотриманні певних умов лише додають авторитету лікарю, якому хворий повинен довіряти, вірити в нього.

Лікар за будь-яких обставин повинен тримати під контролем свої емоції, постійно вдосконалювати свої «умовні гальма». Його погляд, інтонація, вираз обличчя — все більш загострено сприймає хворий. Антипатію, поспішність, нетерплячість, образу, гарячковість лікар не має права виказувати при хворому. Лікар мусить і в повсякденному житті слідувати своїм лікарським принципам.

Успіх лікування залежить від впевненості у розпізнаванні захворювання, вміння вчасно зробити операцію, морально підготувати хворого, вміння майстерно зробити операцію і попередити можливі ускладнення, вміння обережно й послідовно вести післяопераційне лікування.

Ніхто не застрахований від помилок, невдач, і покладатись на сліпу вдачу не можна. Успіх — результат знань, здібностей, таланту лікаря. Справжній лікар не зупиниться перед використанням найменших можливостей для врятування життя хворого, хай навіть з безпекою для хворого, для доброго імені лікаря у випадку невдачі. Всі сили, знання, досвід лікаря, повинні бути спрямовані на служіння хворому.

Високе звання лікаря не сумісне з людийоненавистю, так само як і з безвідповідальністю, недбалістю ставленням до хворого. «Чуйність, чесність і людяність повинні визначати моральне кредо радянського лікаря», — так під етичними присутні закінчив доповідь професор А. В. Гуляєв.

Відповідальний секретар Пироговських читань проф. А. М. Геселевич від імені оргкомітету вручив пам'ятні медалі з зображенням М. І. Пирогова секретарю обкому КПУ М. К. Фурману і голові облвиконкому В. М. Таратуті для трудящих Вінницької області, ректору інституту доценту М. П. Рудюку для колективу викладачів і студентів, професору М. В. Піневичу, заслуженому лікарю УРСР І. Г. Данилюку.

На закінчення силами художньої самодіяльності інституту було дано великий змістовний концерт.

А. РИЧКО, асистент, М. ПУШКАР, аспірант, Т. ШАНІНА, Є. ІСКРА, В. ГУР'ЄВ, студенти, наші спецкори.

Фото К. Токаря.

